

**UCHWAŁA NR XXX/192/17
RADY GMINY NOWOSOLNA**

z dnia 31 stycznia 2017 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Nowosolna na lata 2017-2019

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2016 r., poz. 446 , zm. poz. 1579) i art. 176 pkt. 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2016 r., poz. 575, zm. poz. 1583 , poz. 1860) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Nowosolna na lata 2017-2019, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nowosolna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2017 roku.

Przewodnicząca Rady Gminy
Nowosolna

**Małgorzata Kamińska -
Bruszevska**

Załącznik do Uchwały Nr XXX/192/17
Rady Gminy Nowosolna
z dnia 31 stycznia 2017 r.

**Gminny Program
Wspierania Rodziny
dla Gminy Nowosolna
na lata 2017 - 2019**

Spis treści

I. Wstęp	3
II. Podstawa prawna	3
III. Diagnoza społeczna	4
IV. Analiza SWOT	7
V. Adresaci programu	8
VI. Zasoby - realizatorzy i partnerzy	8
VII. Cel główny programu	9
VIII. Cele szczegółowe programu	9
IX. Przewidywane efekty	13
X. Monitoring i ewaluacja	13
XI. Podsumowanie	13
XII. Spis tabel	13

I. Wstęp

Rodzina to najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo. Grupa ta jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, zapewniającym prawidłowy i harmonijny rozwój wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci. Rodzina przygotowuje młode pokolenie do życia w społeczeństwie i stanowi w życiu dziecka pierwsze i naturalne środowisko wychowawcze. Jest podstawową formą opieki nad dzieckiem od jego urodzenia aż do uzyskania przez nie samodzielności. To właśnie tu dziecko zdobywa swoje pierwsze doświadczenia społeczne, uczy się określonych norm postępowania. Rozwija swoją indywidualność, osobowość i psychikę. Nic nie jest w stanie zastąpić ani wyręczyć rodziny w procesie tworzenia bezpośrednich, indywidualnych, osobistych związków i relacji, które są niezbędne do zaspokajania potrzeby miłości, przynależności i szacunku.

Rodzice są pierwszymi opiekunami i wychowawcami, stąd ich ogromny wpływ na późniejsze zachowanie potomstwa. To oni ponoszą odpowiedzialność za zaspokajanie potrzeb dziecka, dotyczy to przede wszystkim potrzeb emocjonalnych i materialnych. Obowiązkiem gminy jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych lub znajdujących się w sytuacjach kryzysowych.

Współczesna rodzina styka się z wieloma problemami w codziennym funkcjonowaniu takimi jak: alkoholizm, bezrobocie, przemoc, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Prowadzą one do dysfunkcji i dezorganizacji życia rodzinnego. Niemożność poradzenia sobie z istniejącymi, często powiązаныmi ze sobą problemami powoduje konieczność podjęcia działań pomocowych. Włączanie się w życie rodzinne instytucji takich jak: ośrodek pomocy społecznej, placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zespół interdyscyplinarny, policja, służba zdrowia, asystenci rodziny, kuratorzy, kościoły i organizacje pozarządowe pozwoli lepiej funkcjonować rodzinie. Zamiast zastępować rodzinę w wypełnianiu jej funkcji należy ją najpierw wspierać, aby mogła prawidłowo samodzielnie funkcjonować. Stąd też założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Nowosolna na lata 2017-2019, zwanego dalej Programem jest wsparcie rodziny naturalnej w jej własnym środowisku na etapie pierwszego kryzysu i trudności w wywiązywaniu się z zadań wobec dziecka.

Niniejszy Program skupia się przede wszystkim na wsparciu świadczonym dla rodzin poprzez pomoc społeczną i instytucje wspierające. Zadania Programu zakładają działania zorientowane na zabezpieczenie potrzeb, tworzenie pozytywnego środowiska wychowawczego, poprawę jakości życia rodzin i dzieci, jak również podejmowanie interwencji i objęcie opieką dzieci w sytuacjach zagrożenia ich dobra i bezpieczeństwa. Wypracowany Program jest propozycją zintegrowanych i planowanych kierunków działań na rzecz mieszkańców gminy Nowosolna

II. Podstawa prawna

Realizacja polityki wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej opiera się na poniższych aktach prawnych:

- 1)Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 2082, zm. Dz. U. 2016 r., poz. 406, 1177 i 1271),
- 2)Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 575, 1583 i 1860),
- 3)Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 930, 1583 i 2174),
- 4)Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390),
- 5)Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 478),
- 6)Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 224, 437 i 2003),
- 7)Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1817),

8)Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 645, 691, 868, 1265, 1579, 1860, 1940, 1984, 2138 i 2260).

III. Diagnoza społeczna

Na dzień 31 grudnia 2015 r. gminę Nowosolna zamieszkiwało 4493 osoby. Na przestrzeni lat liczba mieszkańców utrzymuje się na podobnym poziomie, z minimalną tendencją wzrostową. Z danych Urzędu Gminy Nowosolna wynika, że na terenie gminy funkcjonuje 1487 gospodarstw domowych. W rodzinach tych zamieszkuje 425 dzieci w wieku do 7 lat, 338 dzieci w wieku od 8 do 13 lat oraz 283 dzieci powyżej 13 roku życia. Część mieszkańców samodzielnie radzi sobie z rozwiązywaniem własnych problemów, pozostali korzystają ze wsparcia instytucji działających na rzecz rodziny. Nasilenie i sfery występowania problemów wiążą się z bezrobociem, ubóstwem, niepełnosprawnością i bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Z analizy danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy Łódź-Wschód wynika, że status osoby bezrobotnej bez prawa do zasiłku posiadało 124 osoby. Z bezrobociem bardzo ściśle wiąże się czynnik ubóstwa osób i rodzin.

Z danych własnych Ośrodka Pomocy Społecznej wynika także, że część rodzin boryka się z problemem prawidłowej opieki nad dziećmi oraz zjawiskami temu towarzyszącymi tj. alkoholizmem, przemocą czy bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Niezrealizowane potrzeby w rodzinie prowadzą do wielu niekorzystnych sytuacji rzutujących na funkcjonowanie dziecka, a jego rodziców zmuszają niekiedy do zabezpieczenia dziecka i umieszczenia go poza rodziną.

Według danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wynika, że na terenie gminy Nowosolna 4 rodziny sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi (3 rodziny spokrewnione opiekują się 5 dziećmi i 1 rodzina niespokrewniona opiekuje się 2 dziećmi). Na terenie gminy nie ma zawodowych rodzin zastępczych. Żadne dziecko z terenu gminy nie przebywa w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Od 2012 r. z rodzinami z terenu gminy Nowosolna współpracuje asystent rodziny.

W 2015 r. wsparciem asystenta było objętych 6 rodzin, w których wychowywało się 16 dzieci. Jedna rodzina z 5 dziećmi, trzy rodziny z 3 dziećmi, dwie rodziny z 2 dziećmi, jedna rodzina z jednym dzieckiem. Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną to 12 miesięcy. Powyżej jednego roku z usług asystenta rodziny korzystały 2 rodziny. Asystent objął opieką rodziny ze względu na problemy opiekuńczo - wychowawcze z dziećmi, niepełnosprawność i alkoholizm.

Dane z Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego dla Łodzi Widzewa wskazują, że obecnie 9 rodzin z terenu Gminy Nowosolna jest objętych opieką kuratora w zakresie opiekuńczo-wychowawczym.

Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że w 2015 r. w 11 rodzinach, w których wychowywanych jest 12 dzieci, wszczęto procedurę "Niebieskiej Karty".

Z Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego działającego na terenie gminy uzyskano informację, że w 2015 r. udzielono 49 porad ze względu na różne problemy w rodzinie, tj. problem alkoholowy, problem współzależnienia, przemocy w rodzinie, problemy wychowawcze, małżeńskie i zdrowotne. Ponadto Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla gminy Nowosolna przeprowadziła 15 rozmów interwencyjno-motywujących (na 16 złożonych wniosków). W stosunku do 7 osób, które nadużywają alkoholu wszczęto procedurę wydania orzeczenia sądowego o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnień od alkoholu.

Jak wynika z danych z wydziału oświaty na terenie gminy funkcjonują 2 publiczne szkoły podstawowe z oddziałami przedszkolnymi oraz 1 publiczne gimnazjum. W 2015 r. do gimnazjum uczęszczało 205 dzieci, do szkół podstawowych uczęszczało 398 dzieci, w tym do oddziałów przedszkolnych 109 dzieci. Przy wszystkich szkołach działają świetlice i prowadzone są stołówki szkolne.

W 2015 r. z posiłków w szkołach korzystało 222 dzieci, w tym dla 55 dzieci z najuboższych rodzin obiady refundował Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna w ramach realizacji programu rządowego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania".

Gmina w ramach wsparcia udzieliła pomoc w formie stypendium szkolnego dla 97 uczniów.

W ramach udzielania wsparcia w placówkach oświatowych zatrudnionych jest 3 pedagogów, 3 psychologów oraz 2 logopedów i 1 terapeuta socjoterapii. W szkołach nie ma barier architektonicznych dla dzieci z niepełnosprawnościami. Dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego dowożone są transportem gminnym do placówek specjalistycznych usytuowanych na terenie Łodzi lub Brzezin.

W 2015 r. na terenie gminy Nowosolna funkcjonowały 3 świetlice wiejskie dla dzieci i młodzieży podlegające pod Gminno Parkowe Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie.

Diagnozowanie zasobów pozwala na wskazanie form pomocy niezbędnych dla rodzin znajdujących się w sytuacjach zagrożenia i kryzysu. Znajomość potencjału i dostępność usług daje możliwość formułowania celów i zadań, które mogą stanowić spójny system działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo wychowawczych.

Tabela 1. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej (stan na 31.XII.)

Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Ogółem:	4 302	4 380	4 492
Kobiety			
Ogółem:	2 204	2 252	2 302
Wiek 0-17	472	473	480
Wiek produkcyjny	1 336	1 346	1 399
Wiek emerytalny	396	433	451
Mężczyźni			
Ogółem:	2 098	2 128	2 191
Wiek 0-17	485	479	497
Wiek produkcyjny	1 441	1 470	1 503
Wiek emerytalny	172	179	191
Rynek pracy			
Bezrobotni ogółem	177	159	149
Bezrobotni długotrwale ogółem	58	69	70
Bezrobotni ogółem z prawem do zasiłku	26	23	25

Źródło: Urząd Gminy Nowosolna, Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna, Powiatowy Urząd Pracy Łódź- Wschód.

Tabela 2. Dane o przyczynach korzystania z pomocy społecznej

Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Ubóstwo			
Liczba rodzin	63	65	56
Liczba osób w rodzinach	179	195	162
Bezrobocie			
Liczba rodzin	53	56	37
Liczba osób w rodzinach	174	187	123
Niepełnosprawność			
Liczba rodzin	41	36	35
Liczba osób w rodzinach	109	93	82
Długotrwała lub ciężka choroba			
Liczba rodzin	15	17	18
Liczba osób w rodzinach	51	58	56
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych			
Liczba rodzin	16	22	17
Liczba osób w rodzinach	74	90	75
Alkoholizm			
Liczba rodzin	19	14	10
Liczba osób w rodzinach	59	51	35
Potrzeba ochrony macierzyństwa			
Liczba rodzin	18	27	20
w tym: wielodzietność			
Liczba rodzin	9	13	9

Źródło: Urząd Gminy Nowosolna, Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna, Powiatowy Urząd Pracy Łódź- Wschód.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna wynika, że najczęstszymi powodami przyznawania świadczeń z pomocy społecznej jest ubóstwo lub bezrobocie.

IV. Analiza SWOT

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy sytuacji demograficznej i społecznej w gminie Nowosolna w zakresie organizacji systemu opieki nad dzieckiem oraz wsparcia rodziny, dokonano analizy SWOT, wskazując mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia, tj. czynniki wewnętrzne i zewnętrzne mające wpływ na funkcjonowanie rodzin.

<p>MOCNE STRONY</p> <ul style="list-style-type: none">• doświadczenie zawodowe pracowników instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny;• otwartość i chęć udziału pracowników służb i instytucji w szkoleniach;• profesjonalna i specjalistyczna kadra działająca w obszarze wspierania dziecka i rodziny;• otwartość instytucji i podmiotów na pomoc rodzinie;• rozwój działań w obszarze wsparcia i pomocy rodzinie poprzez wprowadzenie asystenta rodziny;• funkcjonowanie ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny;• funkcjonowanie Wojewódzkiej Karty Rodzin Wielodzietnych;• funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego;• funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;• skuteczność funkcjonowania Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla mieszkańców gminy;• doświadczenie we współpracy z różnymi podmiotami pracującymi na rzecz rodzin;• doświadczenie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na realizację zadań;• diagnoza środowiska;• znajomość środowiska lokalnego-dobra współpraca z sołtysami;• elastyczność podejmowanych działań;• realizacja projektu systemowego POKL przez OPS skierowanego na integrację;• funkcjonowanie świetlic wiejskich;• bogata oferta Gminno Parkowego Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie;• działalność Biblioteki Publicznej;• odpowiednia baza dydaktyczna zapewniająca właściwy rozwój uczniów szkół podstawowych i gimnazjum;• nieduża odległość do miasta Łodzi;• większa mobilność mieszkańców gminy;	<p>SŁABE STRONY</p> <ul style="list-style-type: none">• ograniczony dostęp do specjalistów- usytuowanie placówek działających na rzecz dziecka i rodziny poza terenem gminy Nowosolna• mała liczba placówek wsparcia dziennego m.in. świetlice realizujące programy socjoterapeutyczne;• niewystarczająca współpraca pomiędzy instytucjami działającymi w obszarze wspierania dziecka i rodziny;• słabe wsparcie ze strony organizacji pozarządowych• bierność i niewielkie zaangażowanie rodzin;• rosnąca niewydolność rodziców w procesie wychowawczym;• wzrost liczby zadań ustawowych do realizacji przez samorządy ;• brak opieki instytucjonalnej dla dzieci do lat 3- żłobki;• brak kompleksowego podejścia do zwalczania przyczyn dysfunkcyjności rodziny;• brak aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie organizowania grup samopomocowych;• niewystarczająca ilość propozycji wspólnego spędzania czasu wolnego;• brak lokalnej karty dużej rodziny;• brak wspólnego systemu ulg dla mieszkańców gminy i miasta Łodzi;• brak mieszkań socjalnych;
<p>SZANSE</p> <ul style="list-style-type: none">• rozszerzenie liczby podmiotów działających na rzecz rodziny;• podnoszenie kompetencji osób pracujących z rodzinami;• wzmocnienie roli opiekuńczo-wychowawczych rodzin;• poszerzenie wachlarza usług realizowanych na rzecz rodziny;• pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację działań;• realizacja programów profilaktycznych;• podpisanie umowy z MPK w Łodzi na realizację usług transportowych i obniżenie kosztów dojazdów do szkół i innych placówek edukacyjnych;• zewnętrzne środki finansowe (m.in. EFS);• możliwość pozyskiwania do współpracy przy realizacji zadań ustawowych organizacji pozarządowych oraz kościołów i związków wyznaniowych;• wzrost zaangażowania społeczności lokalnej w działania na	<p>ZAGROŻENIA</p> <ul style="list-style-type: none">• niepewność finansowania działań (niestabilność, ograniczone środki finansowe);• niestabilność w podejmowanych działaniach;• stereotypowe postrzeganie Ośrodka Pomocy Społecznej, jako instytucji przyznającej jedynie świadczenia pieniężne;• rosnąca liczba zadań do realizacji przez samorządy przy braku lub niewielkim poziomie dofinansowania zadań;• niewystarczające środki finansowe na wdrażanie zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;• wysoki poziom liczby rodzin uzależnionych od świadczeń z pomocy społecznej;• wzrost postaw roszczeniowych wśród klientów pomocy społecznej;• stosunkowo wysoki wskaźnik bezrobocia i poziomu

<p>rzec dziecka i rodziny;</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój innowacyjnych metod wsparcia rodziny w pracy asystenta i pracowników socjalnych; • propagowanie wolontariatu wśród dzieci i młodzieży; • realizacja programu 500 plus 	<p>ubóstwa wśród rodzin korzystających z pomocy społecznej;</p> <ul style="list-style-type: none"> • rosnące koszty utrzymania rodziny • wykluczenie społeczne; • utrwalanie się zjawisk negatywnych w sferze społecznej; • zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców; • przerzucenie odpowiedzialności za wychowanie dzieci przez rodziców na szkoły i inne instytucje; • zanik tradycji, wzorców i więzi rodzinnych, rozpad rodziny; • społeczne przyzwolenie na decyzje wpływające destrukcyjnie na rodzinę (nadużywanie alkoholu, wzrost liczby rozwodów, migracje);
---	---

V. Adresaci programu

Program skierowany jest do członków rodzin przeżywających trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej oraz rodzin, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

VI. Zasoby - realizatorzy i partnerzy

Podmioty realizujące zadania w obszarze wspierania rodziny oraz inne partnerskie instytucje i organizacje wspomagające

- 1.Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna (OPS)
- 2.Urząd Gminy (UG)
- 3.Placówki Oświatowe
- 4.Komenda Powiatowa Policji powiatu łódzkiego wschodniego (Policja)
- 5.Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich w Łodzi (kuratorzy)
- 6.Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Koluszkach (PPP)
- 7.Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA)
- 8.Zespół Interdyscyplinarny (ZI)
- 9.Zakłady Opieki Zdrowotnej (ZOZ)
- 10.Stowarzyszenia i Organizacje Pozarządowe (NGO, parafie)
- 11.Gminno Parkowe Centrum Kultury i Ekologii (GPCKIE)
12. Punkt Konsultacyjno-Informacyjny

VII. Cel główny programu

Tworzenie warunków umożliwiających realizowanie wspólnej polityki na rzecz wzmocnienia rodziny.

VIII. Cele szczegółowe programu

Cel szczegółowy 1

Promowanie wartości rodziny

L.p.	Nazwa zadania	Działanie	Wskaźnik	Realizator (instytucja odpowiedzialna za realizację)	Instytucje/ organizacje współpracujące przy realizacji	Koszt realizacji	Termin realizacji
1.	Promowanie wartości rodziny.	środowiskowe „spotkania rodzin” organizowane przez instytucje gminne i pozarządowe (imprezy integracyjne, Wigilijne, Wielkanocne, pikniki rodzinne)	Liczba spotkań	gmina	placówki oświatowe, GPCKIE, świetlice	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	2017-2019
2.		umacnianie więzi rodzinnych poprzez wymianę doświadczeń międzypokoleniowych (imprezy z okazji Dnia Babci i Dziadka, Dzień Seniora, wspólne kolędowanie)	Liczba spotkań	gmina	przedszkola, szkoły, parafie	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	2017-2019
3.		tworzenie lokalnych koalicji na rzecz rodziny- spotkania integracyjne (Dzień Dziecka, Dożynki Gminne, Parafiada, Rajd "Tour de Kalonka")	Liczba spotkań, liczba imprez	gmina	sołtysi, radni, UG, społeczność lokalna, parafie	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	2017-2019
4.		animowanie kampanii promocyjnych na rzecz umacniania wartości rodziny- happeningi, konkursy plastyczne	Liczba spotkań	gmina	placówki oświatowe, GPRPA	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	2017-2019

Cel szczegółowy 2

Wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu.

L.p.	Nazwa zadania	Działanie	Wskaźnik	Realizator (instytucja odpowiedzialna za realizację)	Instytucje/ organizacje współpracujące przy realizacji	Koszt realizacji	Termin realizacji
1.	Wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu	konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców	Liczba udzielonych porad, Liczba uczestników	gmina	Psychologowie i pedagodzy szkolni, PPP, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	2017-2019
2.		opracowanie i wdrażanie programów profilaktyczno-edukacyjnych, zdrowotnych dla rodzin i dzieci	Liczba programów	gmina	Szkoły, GPRPA, gmina	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	2017-2019
3.		rozwiązywanie problemu przemocy w rodzinie	Liczba spotkań w ramach ZI, Liczba założonych Niebieskich Kart	gmina	Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, OPS, kuratorzy, Policja	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	2017-2019
4.		kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi	Liczba spotkań	gmina	Placówki oświatowe, parafie, OPS	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	2017-2019
5.		zapewnienie rodzinie odpowiedniego wsparcia instytucjonalnego	Liczba rodzin objętych wsparciem OPS, Liczba rodzin z nadzorem kuratora	gmina	OPS, kuratorzy	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	2017-2019
6.		zapewnienie rodzinie wsparcia asystenta	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta, Liczba asystentów	gmina	Asystent rodziny	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	2017-2019

Cel szczegółowy 3

Wdrażanie skutecznych programów zapobiegających kryzysowi w rodzinie i umożliwiających wyjście z sytuacji kryzysowej

L.p.	Nazwa zadania	Działanie	Wskaźnik	Realizator (instytucja odpowiedzialna za realizację)	Instytucje/organizacje współpracujące przy realizacji	Koszt realizacji	Termin realizacji
1.	Wdrażanie skutecznych programów zapobiegających kryzysowi w rodzinie i umożliwiających wyjście z sytuacji kryzysowej	monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/ rodzin dysfunkcyjnych oraz analiza zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o pomoc	Liczba osób objętych wsparciem, liczba wywiadów środowiskowych	OPS	OPS	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	2017-2019
2.		praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie	Liczba rodzin objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej	OPS	OPS	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	2017-2019
3.		współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, placówkami wsparcia dziennego, świetlicami i psychologiem terapeutą w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych	Liczba podjętych interwencji, Liczba osób objętych wsparciem	OPS, gmina	OPS, kuratorzy, policja, szkoły, świetlice, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	2017-2019
4.		wspieranie rozwoju placówek ukierunkowanych na pomoc rodzinie w sytuacjach kryzysowych	Liczba spotkań	gmina	UG, wolontariat	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	2017-2019
5.		wspieranie działań wychowawczych na rzecz dzieci z rodzin niepełnych- organizowanie wycieczek letniego, warsztaty plastyczne i muzyczne dla dzieci, turnieje sportowe	Liczba spotkań, liczba imprez, liczba uczestników	gmina	OPS, UG, GPCKIE, PCPR, parafie	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	2017-2019
6.		ochrona rodzin przed zagrożeniami i uzależnieniami poprzez edukację publiczną i współpracę z mediami- artykuły w prasie lokalnej, konkursy plastyczne, happeningi, pogadanki w szkołach	Liczba spotkań, liczba artykułów	gmina	UG, placówki oświatowe, Policja, GKRPA	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	2017-2019
7.		realizacja programów profilaktyczno-terapeutycznych na rzecz rodzin dysfunkcyjnych	Liczba programów, Liczba spotkań	gmina	placówki oświatowe, świetlice, terapeuci	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	2017-2019
8.		inicjowanie działań na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej członków rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	Liczba spotkań, liczba szkoleń	gmina	OPS, UG, PUP	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	2017-2019

Cel szczegółowy 4

Wspomaganie aktywności edukacyjno-społecznej dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych bezrobociem, ubóstwem i społeczną marginalizacją

L.p.	Nazwa zadania	Działanie	Wskaźnik	Realizator (instytucja odpowiedzialna za realizację)	Instytucje/ organizacje współpracujące przy realizacji	Koszt realizacji	Termin realizacji
1.	Wspomaganie aktywności edukacyjno-społecznej dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych bezrobociem, ubóstwem i społeczną marginalizacją	wspomaganie środowisk poprzez programowanie i wspieranie infrastruktury sprzyjającej właściwemu rozwojowi dzieci i młodzieży- programy profilaktyczne, zwiększenie liczby specjalistów, psychologów, pedagogów	Liczba instytucji	gmina	Zakłady Opieki Zdrowotnej, UG, świetlice, szkoły	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	2017-2019
2.		wspieranie realizacji programów profilaktyki uzależnień realizowanych w środowisku szkolnym i rodzinnym- warsztaty dla rodziców, pogadanki, konkursy i zajęcia pozaszkolne	Liczba programów, liczba spotkań	gmina	UG, placówki oświatowe, Policja, GPRPA	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	2017-2019

Cel szczegółowy 5

Inicjowanie współpracy interdyscyplinarnej na rzecz rodziny.

L.p.	Nazwa zadania	Działanie	Wskaźnik	Realizator (instytucja odpowiedzialna za realizację)	Instytucje/ organizacje współpracujące przy realizacji	Koszt realizacji	Termin realizacji
1.	Inicjowanie współpracy interdyscyplinarnej na rzecz rodziny	wspieranie ogólnych działań różnych podmiotów w zakresie tworzenia kompleksowych programów na rzecz rodziny	Liczba spotkań	gmina	UG, OPS, GPRPA	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	2017-2019
2.		opracowywanie i wspieranie programów umożliwiających powrót dziecka z zastępczych form opieki do rodziny naturalnej	Liczba programów	gmina	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, stowarzyszenia, OPS, kuratorzy	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	2017-2019
3.		rozwijanie środowiska społecznego sprzyjającego wyzwaniu potencjału intelektualnego, twórczego, organizacyjnego i społecznego ludzi młodych- inicjatywy lokalne, spotkania integracyjne, rozwój wolontariatu, pomocy sąsiedzkiej, imprezy sportowe	Liczba spotkań, liczba wolontariuszy, liczba imprez	gmina	Placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, UG, GPCKIE	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	2017-2019

Źródła finansowania Programu

W realizacji działań programowych stosowane będą mechanizmy finansowe pozwalające na jak najskuteczniejsze i najpełniejsze wykonywanie założonych zadań. Szczególne znaczenie ma tu wkład finansowy, który pozwala na zaangażowanie środków pochodzących z różnych źródeł:

- 1.budżet gminy;
- 2.dotacje celowe z budżetu państwa

3.inne źródła

Trudno wskazać kwoty środków finansowych związanych z realizacją programu, gdyż są one ze wszystkich wymienionych źródeł, przyznawane corocznie i w różnej wysokości. Planowanie wydatków na poszczególne działania może być dokonywane corocznie, o uzyskaniu informacji o wielkości środków przyznanych na dany rok. W 2017 r. w budżecie gminy zaplanowano kwotę 16800,00 zł na zatrudnienie asystenta rodziny, oraz kwotę 16200,00 zł na pokrycie kosztów pobytu dzieci w rodzinach zastępczych.

IX. Przewidywane efekty

- 1.Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami poprzez zrealizowanie celów głównych i szczegółowych.
- 2.Podniesienie jakości usług świadczonych przez realizatorów i partnerów Programu.
- 3.Zgromadzenie danych na temat działań podejmowanych na rzecz opieki nad dzieckiem i rodziną.
- 4.Poprawa sytuacji dziecka w środowisku szkolnym.
- 5.Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego dzieci i rodzin
- 6.Zmiana postaw społecznych.
- 7.Ochrona dzieci przed umieszczeniem w placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub w pieczy zastępczej.
- 8.Zwiększenie aktywności organizacji pozarządowych.
- 9.Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego.
- 10.Integracja społeczna.

X. Monitoring i ewaluacja

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny została zaplanowana na lata 2017-2019. Jest to dokument otwarty i długofalowy. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się sprawami rodziny. Koordynacją w zakresie realizacji Programu zajmuje się Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna.

Monitoring będzie polegał na pozyskiwaniu informacji i danych od podmiotów realizujących poszczególne zadania, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań, ich analizę oraz ocenę skuteczności.

Sprawozdania z realizacji zadań programu przez poszczególne podmioty będą składane do 15 lutego każdego roku do Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej przekaże sprawozdanie do Wójta Gminy Nowosolna do 31 marca każdego kolejnego roku okresu jego obowiązywania.

Analiza i ocena zebranych informacji zostanie przeprowadzona po zakończeniu realizacji Programu. Pozwoli ona na planowanie dalszych działań oraz doskonalenie działań dotychczas ustalonych.

XI. Podsumowanie

Celem działalności profilaktycznej jest zapobieganie negatywnym skutkom. Działając w myśl zasady, że „lepiej zapobiegać niż leczyć”, powinno się promować działania profilaktyczne ukierunkowane na wspieranie rodzin dysfunkcyjnych. Niezbędna jest ścisła współpraca i komunikacja pomiędzy instytucjami oraz wypracowanie sprawnego systemu komplementarnych działań wpływających na poprawę sytuacji dzieci i rodzin w gminie. Tak rozumiany Program może stanowić pełne, kompleksowe ujęcie takiego systemu.

XII. Spis tabel

Tabela 1. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej (stan na 31.XII)

Tabela 2. Dane o przyczynach korzystania z pomocy społecznej

Uzasadnienie

Zgodnie z treścią art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz.575 ze zm.) rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Zadaniem programu wspierania rodziny jest zapobieganie dysfunkcji rodziny poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę, dzieci i młodzież, w taki sposób aby była w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami. Pomoc powinna mieć na celu podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych poprzez wzmocnienie zasobów tkwiących w poszczególnych członkach rodziny, poprawę jakości życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Aby skutecznie zapobiegać dysfunkcji rodziny koniecznością jest zaangażowanie wszystkich instytucji, które wspierają rodzinę. Najważniejszą sprawą jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dla dzieci i młodzieży w taki sposób, aby zapobiegać powielaniu nieprawidłowych wzorców w przyszłości. Pozostawienie rodzin bez fachowego dla nich wsparcia i pomocy specjalistycznej może spowodować wzrost zjawiska ich degradacji i skutkować różnorodnymi konsekwencjami. Ważne jest by pomoc specjalistyczna (psychologiczna, socjalna, prawna itp.) mogła być dla rodzin ubogich bezpłatna. W pierwszej kolejności rodzinna powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymulować aktywność własną, wyzwalać potencjał i pozwalać na uczenie się nowych umiejętności. Pomoc powinna przede wszystkim być nakierowana na wsparcie dziecka w rodzinie i w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, organizacji pozarządowych i innych instytucji działających na rzecz rodziny i dziecka.

System wspierania rodziny i pieczy zastępczej został utworzony także ze względu na dobro dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery miłości i zrozumienia. System ten ma troszczyć się o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności. System wspierania rodziny działa dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju wszystkich członków rodziny, a w szczególności dzieci. Skuteczna pomoc dla rodzin przezwyciężających trudności w opiece nad dziećmi i wychowaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.